

V TREŚCI NAUCZANIA I OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

Klasa V

Cele kształcenia	Treści nauczania	Przewidywane osiągnięcia ucznia – wymagania		Odniesienie do podstawy programowej
		podstawowe	ponadpodstawowe	
		Uczeń potrafi:		
Kształcenie literacko-kulturowe				
Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV rozpoznawanie intencji i uczuć nadawcy słuchowiska radiowe <p>Proponowane lektury: M. Montgomery, Ania z Zielonego Wzgórza A. Szklarski, Tomek w krainie kangurów D. Tyrakowska, Władca Lewaku M. Twain, Przygody Tomka Sawyera</p>	<ul style="list-style-type: none"> słuchać z uwagą i zrozumieniem rozpoznać uczucia mówiącego, np. radość, smutek wskazać najbardziej typowe dla słuchowisk radiowych środki wyrazu 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać selekcji informacji ułożyć informacje od najbardziej szczegółowych do najbardziej ogólnych określić funkcje tła akustycznego w słuchowiskach radiowych wymienić elementy odróżniające słuchowisko radiowe od utworów literackich 	I.1., 3), 4), 8), III.1.8),
Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV zasady dyskusji fikcja literacka a rzeczywistość tworzenie argumentów Biblia i mitologia film, słuchowisko radiowe recytowanie wierszy i fragmentów prozy <p>Proponowane lektury: • Wybór wierszy J. Tuwima, K. I. Gałczyńskiego, K. Iłakowiczówny, J. Barana, A. Kamieńskiej, J. Kulmowej,</p>	<ul style="list-style-type: none"> określić różnice między kłótnią a dyskusją odróżnić fikcję literacką od rzeczywistości opowiedzieć o sobie i zdarzeniach rzeczywistych lub fikcyjnych podjąć próbę sformułowania argumentów opowiedzieć treść mitu o Prometeuszu, Dedalu i Ikarze oraz Syzyfie objaśnić znaczenie podstawowych Związków frazeologicznych pochodzenia Mitologicznego (pięta Achillesa, syzyfowe prace) i próbuje włączyć je do swojego języka opowiedzieć treść obejrzanego filmu i 	<ul style="list-style-type: none"> wziąć udział w dyskusji i przestrzegać jej zasad opowiedzieć prawdziwą historię z elementami fikcji samodzielnie formułować argumenty opowiedzieć treść wybranych mitów i opowieści biblijnych wyjaśnić motywy postępowania bohaterów wyjaśnić dosłowne i przenośne znaczenie frazeologizmów pochodzenia mitologicznego i biblijnego posługiwać się wyrażeniami odwołującymi się do Biblii i mitologii, 	I. 1.1), 2), 3), 6), 7), 8), 9) II.1.1), 2), 3) 2., 1), 2), 3), 9), 10) 3.,1), 2), 4.1) III.1., 1), 2), 3), 4), 8), 10) 2., 7)

V TREŚCI NAUCZANIA I OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

Klasa V

	<p>D. Wawiłow, J. Ratajczaka, ks. J. Twardowskiego, J. Brzechwy, Cz. Miłosza, I. Krasickiego, A. Mickiewicza, W. Szymborskiej, Z. Herberta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biblia – wybór • Mity – wybór • Bajki – wybór • M. Twain, Przygody Tomka Sawyera 	<p>wysłuchanego słuchowiska radiowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wygłaszać z pamięci wiersze i fragmenty prozy 	<p>włączyć je do języka czynnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat filmu i słuchowiska radiowego z uwzględnieniem poznanej terminologii • recytować wiersze i fragmenty prozy z uwzględnieniem zasad recytacji 	
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> • doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV • czytanie głośne i ciche różnych tekstów • pojęcia dotyczące świata przedstawionego • alegoria • watek, bohater główny, bohater drugoplanowy • wartości tekstów literackich • instrukcja i przepis • funkcje elementów charakterystycznych dla danego tekstu • mity i opowieści biblijne, bajki • hasła encyklopedyczne • korzystanie ze słowników • film • środki masowego przekazu <p>Proponowane lektury:</p> <ul style="list-style-type: none"> • M. Ende, Nie kończąca się historia • E. Knight, Lassie, wróć 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać wyraziście • wskazać w tekście i posługiwać się pojęciami: świat przedstawiony, bohater, narrator, proza, poezja • odróżnić autora od narratora • wskazać alegorie w bajce • odróżnić utwór o tematyce biblijnej od mitologii • korzystać ze <i>Słownika wyrazów obcych</i> • krótko opowiedzieć treść filmu analizując film, czynnie posługiwać się terminami: reżyser, aktor, scenariusz • odróżnić film dokumentalny od fabularnego i animowanego • podać tytuły przynajmniej trzech adaptacji filmowych • odróżnić teksty reklamowe od tekstów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać różne teksty literackie, publicystyczne, popularnonaukowe • rozróżniać je ze względu na tematykę i język • posługiwać się czynnie terminami watek, fikcja literacka • wytłumaczyć różnice między autorem a narratorem • dostrzec uniwersalne wartości tekstów literackich • wyjaśnić funkcję środków stylistycznych w wierszu dostrzec różnice między instrukcją a przepisem • omówić charakterystyczne elementy mitu, bajki, legendy, opowieści biblijnej • wyjaśnić różnice między utworem literackim a jego filmową adaptacją • wyjaśnić różnice między filmem dokumentalnym, fabularnym i animowanym • wymienić podstawowe gatunki 	<p>I.1.,1), 2), 3), 4), 6), 7), 8), 9), 10) 2., II.2.,1), 2), 3), 4), 5),11), 3.,2)</p>

V TREŚCI NAUCZANIA I OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

Klasa V

	<ul style="list-style-type: none"> • R. Dahl, Matylda • M. Ende, Momo • A. Bahdaj, Wakacje z duchami • F. Molnar, Chłopcy z Placu Broni • D. Terakowska, Władca Lewawu 		<p>filmowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • czynnie posługiwać się terminami: scenarzysta, producent, kostiumolog, charakteryzator, scenograf, dubbing, kaskader, statysta, plan, scena, ujęcie, operator 	
Pisanie	<p>doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV</p> <ul style="list-style-type: none"> • plan • opowiadanie twórcze i odtwórcze dialog opowiadanie z dialogiem • bajka • sprawozdanie • zaproszenie • przepis, instrukcja • teksty reklamowe • komiks • notatka • streszczenie <p>Proponowane lektury:</p> <ul style="list-style-type: none"> • J. K. Rowling, Harry Potter i kamień filozoficzny • D. Terakowska, Władca Lewawu • H. Ozogowska, Głowa na tranzystorach • H. Sienkiewicz, W pustyni i w puszczy • S. Szmaglewska, Czarne Stopy • Z. Nienacki, Pan Samochodzik i templariusze 	<ul style="list-style-type: none"> • budować zdania pojedyncze i złożone • redagować plan na podstawie opowiadania • ułożyć swój plan dnia przekształcać dialog na wypowiedź ciągłą • odróżniać sprawozdanie od streszczenia • redagować krótkie formy użytkowe • odróżniać teksty reklamowe od tekstów literackich • sporządzać krótką notatkę na dowolny temat 	<ul style="list-style-type: none"> • ułożyć plan szczegółowy • tworzyć opowiadanie twórcze i odtwórcze z zachowaniem reguł ortograficznych, interpunkcyjnych i gramatycznych • redagować opowiadanie z użyciem dialogu • zredagować sprawozdanie z różnych wydarzeń • tworzyć teksty poetyckie, w tym bajki • odróżnić i podać wyróżniki przepisu i instrukcji • zredagować sprawozdanie i streszczenie • stworzyć reklamę i własny komiks • przekształcić komiks w opowiadanie z dialogiem • sporządzić notatkę w postaci schematu, tabeli, wykresu 	<p>III., 1. 1), 2), 3), 4), 5), 6), 7)</p> <p>2. 1), 2), 3), 4), 5), 6), 7).</p>

V TREŚCI NAUCZANIA I OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

Klasa V

Cele kształcenia	Treści nauczania	Przewidywane osiągnięcia ucznia – wymagania		Odniesienie do podstawy programowej
		podstawowe	ponadpodstawowe	
		Uczeń potrafi:		
Nauka o języku				
Formy porozumiewania się	<ul style="list-style-type: none"> • prawda i kłamstwo • życzenia i zaproszenie • formy grzecznościowe • różne formy porozumiewania się 	<ul style="list-style-type: none"> • użyć słowa przepraszam • odróżnić przeprosiny od innego rodzaju wypowiedzi • odróżnić prawdę od kłamstwa • rozpoznać nieprawdę w wypowiedziach • stosować formy grzecznościowe w przekazie pisemnym • wymienić okoliczności składania życzeń • odróżnić list od e-maila • prowadzić rozmowę telefoniczną 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać intencję mówiącego • wymienić stałe elementy zaproszenia • wskazać różnice między przekazem ustnym a pisemnym 	II.1., 1), III.1., 8),
Czasownik	<ul style="list-style-type: none"> • doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV • czasowniki dokonane i niedokonane • forma prosta i złożona czasu przyszłego • tryby czasownika • części -bym, -byś, -by 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić czasowniki dokonane od niedokonanych • wskazać tryby czasownika • użyć formy prostej i złożonej czasu przyszłego 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosować tryby czasownika w zdaniach • użyć czasowników dokonanych i niedokonanych w zależności od charakteru wypowiedzi • poprawnie zapisać części -bym, -byś, -by 	I.3., 3), 4), III.2., 3), 5),
Rzeczownik	<ul style="list-style-type: none"> • doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV • rzeczownik w zdaniu • rzeczowniki pospolite i własne, osobowe i nieosobowe, żywotne i nieżywotne 	<ul style="list-style-type: none"> • użyć rzeczowników w zdaniu • rozpoznać rzeczowniki odczasownikowe • rozróżnić rzeczowniki pospolite i własne, żywotne i nieżywotne, osobowe i nieosobowe 	<ul style="list-style-type: none"> • zastosować rzeczowniki pospolite i własne, żywotne i nieżywotne, osobowe i nieosobowe w zdaniach • utworzyć rzeczowniki od czasowników 	I.3., 3), 4), III.2., 3), 5),

V TREŚCI NAUCZANIA I OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

Klasa V

	<ul style="list-style-type: none"> • trudne rzeczowniki • rzeczowniki nazywające czynności i cechy 			
Przymiotnik	<ul style="list-style-type: none"> • doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV • rodzaj męskoosobowy i niemęskoosobowy • formy przymiotnika • związek przymiotnika z rzeczownikiem 	<ul style="list-style-type: none"> • określić formy przymiotnika • odróżnić rodzaje przymiotników 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzec związki przymiotnika z rzeczownikiem • użyć w zdaniach przymiotników w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym • ustalić, na czym polega związek przymiotnika z rzeczownikiem 	I.3., 3), 4), III.2., 3), 4), 5),
Przysłówek	<ul style="list-style-type: none"> • doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV • przysłówki nie utworzone od przymiotnika • przysłówki oznaczające sposób, miejsce i czas 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić przysłówki nie utworzone od przymiotników od utworzonych od przymiotników 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie użyć przysłówek Oznaczających sposób, miejsce i czas 	I.3., 3), 4), III.2., 3), 4), 5),
Liczebnik	<ul style="list-style-type: none"> • liczebniki główne i porządkowe • liczebniki w zdaniach • liczebniki zbiorowe • związek liczebnika z rzeczownikiem • liczebniki ułamkowe 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić liczebnik od innych części mowy • rozróżnić liczebniki główne, porządkowe, ułamkowe i zbiorowe 	<ul style="list-style-type: none"> • użyć liczebników w zdaniach • dostrzec związki pomiędzy liczebnikiem a rzeczownikiem • zastosować liczebniki ułamkowe • odmienić liczebniki • zastosować liczebniki zbiorowe w zdaniach 	I.3., 3), 4), III.2., 3), 5),
Zdanie	<ul style="list-style-type: none"> • doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV • zdanie a równoważnik zdania • zdanie pojedyncze a złożone • zasady oddzielania przecinkiem zdań złożonych • zdania złożone współrzędnie i podrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • zauważyć różnicę między zdaniem a równoważnikiem zdania • wskazać różnicę między zdaniem pojedynczym a złożonym • rozróżnić zdania złożone współrzędnie i podrzędnie • oddzielić przecinkiem współrzędne składniki zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić zdania na równoważniki zdań i odwrotnie • odczytać ze zdań i równoważników intencje nadawcy • wyodrębnić zdania składowe w zdaniach złożonych • przekształcić zdania pojedyncze na złożone i odwrotnie 	I.2., 3., 1), 2), 3), 4), II.2., 1), 2), 3), 5), 6), 7)

V TREŚCI NAUCZANIA I OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

Klasa V

	<ul style="list-style-type: none"> wykresy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie 		<ul style="list-style-type: none"> utworzyć zdania złożone współrzędnie i podrzędnie przedstawić na wykresie zdania złożone współrzędnie i podrzędnie 	
Związki wyrazów	<ul style="list-style-type: none"> wyrazy nadrzędne i podrzędne związki współrzędne 	<ul style="list-style-type: none"> odszukać w zdaniach wyrazy łączące się w związki 	<ul style="list-style-type: none"> rozdzielić wyraz nadrzędny i podrzędny przedstawić graficznie związki wyrazów wskazać związki współrzędne 	I.2., 3., 1), 2), 3), 4), II.2., 1), 2), 3), 5), 6), 7)
Części zdania	<ul style="list-style-type: none"> doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV podmiot i orzeczenie przydawka, dopełnienie, okolicznik 	<ul style="list-style-type: none"> dopasować orzeczenie i podmiot pod względem formy i znaczenia rozwinąć zdania poprzez dodawanie do podmiotu i orzeczenia przydawek, dopełnień i okoliczników 	<ul style="list-style-type: none"> rozdzielić i nazwać wszystkie części zdania sporządzić wykres zdań 	I.3., 1)
Litery i głoski	<ul style="list-style-type: none"> doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV głoski i litery głoski ustne i nosowe, twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne akcent 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie wyrazów utworzonych poprzez wymianę głosek odróżnić głoskę od litery 	<ul style="list-style-type: none"> utworzyć nowe wyrazy poprzez zamianę głosek: ustnej na nosową, twardej na miękką, dźwięcznej na bezdźwięczną poprawnie akcentować różne formy danego wyrazu 	I.2. III.2.
Formy wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> sprawozdanie przepis instrukcja plan opowiadanie streszczenie opis 	<ul style="list-style-type: none"> wyróżnić najważniejsze elementy sprawozdania zebrać informacje do napisania sprawozdania odróżnić przepis od instrukcji skonstruować proste przepisy odróżnić plan szczegółowy od ramowego 	<ul style="list-style-type: none"> wyróżnić najważniejsze elementy sprawozdania zebrać informacje do napisania sprawozdania opowiadania podać cel stosowania planu przekształcić plan w opowiadanie wpleść dialog w opowiadanie prawidłowo zapisać dialog w 	I.1), 5), III. 1), 2), 3), 5), 6),

V TREŚCI NAUCZANIA I OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

Klasa V

		<ul style="list-style-type: none"> • napisać plan dnia • przekształcić plan ramowy w plan szczegółowy • umiejętnie napisać wstęp, rozwinięcie i zakończenie w określonej formie wypowiedzi • zastosować narrację pierwszo i trzeciosobową • wyszukać najważniejsze wydarzenia w utworze • napisać streszczenie na podstawie planu • opisać krajobraz i dzieło sztuki • skonstruować opis postaci	<p>opowiadaniu</p> <ul style="list-style-type: none"> • stworzyć opowiadanie na podstawie komiksu • napisać streszczenie na podstawie opowiadania • ukazać uczucia w opisie przeżyć wewnętrznych	
--	--	---	---	--

V TREŚCI NAUCZANIA I OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

Klasa V

Cele kształcenia	Treści nauczania	Przewidywane osiągnięcia ucznia – wymagania		Odniesienie do podstawy programowej
		podstawowe	ponadpodstawowe	
		Uczeń potrafi:		
Ortografia i interpunkcja				
Ortografia	<ul style="list-style-type: none"> • doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV • pisownia cząstek -bym, -byś -by • poprawny zapis liczebników • pisownia i, j po spółgłoskach i samogłoskach • pisownia rzeczowników zakończonych na -arz, -erz, -a”, -e” • pisownia przymiotników złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisać cząstki trybu przypuszczającego • wskazać zasady pisowni nie z różnymi częściami mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisać rzeczowniki z zakończeniami -arz, -erz, -aż, -eż • poprawnie zapisać liczebniki i przymiotniki złożone 	I.2. , III. 2. 5)
Interpunkcja	<ul style="list-style-type: none"> • doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV • stawianie przecinka przed powtórzonym spójnikiem • przecinek w zdaniu pojedynczym i złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> • wstawić przecinek przed powtórzonym spójnikiem • oddzielić przecinkiem jednorodne człony zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosować znaki interpunkcyjne w zdaniach pojedynczych i złożonych 	I.2. , III. 2. 6)